

Szerkesztőség és kiadóhivatal :
Brassó, színház-uteza 123. sz. a.
Kórodi-féle ház, II. lépcső, I. em.,
hol a szerkesztő hétköznapiakon délelő
9-11 óra között,
Bolonya, mester-uteza 325. sz. a.
hol minden délután található.
A lap szellemi részét illető min-
den közlemény, valamint
az előfizetési pénzek és hirdetések
bérmentesen ide küldendők.
Kéziratok vissza nem adtnak.

BRASSÓ

ELŐFIZETÉSI ÁR
helyben házhoz hordva, v. vidékre
postán küldve:
Egész évre 7 frt félévre 3 frt 50 kr,
negyedévre 1 frt 80 kr.
Külföldre egész évre 20 frank.

HIRDETÉSEK DÍJA:
4 hasábos gármond-sor helye 5 kr (1-10 sor
helye 50 kr.) Nagyobb és többszöri hirde-
téseknek kedvezmény.
Minden egyes hirdetés bélyegdíja 30 kr
Nyílt-tér sora 10 kr.
Hirdetések és nyílt-tér előre fizetendő.

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.
MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban a kiadóhivatalban; Budapest: Lang Lipót, Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukas és Mezei, Goldberger A., Eckstein Bernát; Bécsben: Daube G. L. s társa, Haasenstein és Vogler (Otto Maasz), Schalek Henrik, Oppelke Alajos, Dukas M.; Berlinben: Rudolf Mosse; Frankfurtban: Daube G. L. és társa hirdetési irodájában.

33. szám.

Brassó, Kedd, márczius 22-én.

III. évfolyam 1887.

Állam és iskola.

Minden nemzet alapköve az iskola. A minők egy állam iskolái, olyanná lesz maga az állam; mert az iskola neveli az állam-
férfiakat.

Századunk a műveltség s vagyon százada. Csak az a nemzet tarthatja állandóan felszinen magát, mely a műveltség megfelelő fokán áll s csakis ez vivhat ki magának elsőséget. Műveltséget pedig csak az iskola adhat, illetőleg az veti meg annak alapját.

Azért minden állam első és fő feladata: lehetőleg szaporítani s a kor színvonalára emelni képző intézeteit s ezek között első sorban iskoláit. A közművelődési tér az, melynél elnémul a pártszenvédély, s ha itt is lehet s van még némi versengés: az csak azért van, mert az egyik fél gyorsabban óhajtaná elérni a czélt.

A legutóbbi országgyűlési (képviselőházi) költségvetési vita is igazolta ez állításunkat. Az ellenzék nem azért támadta meg a minisztert, mert sokat költ, hanem mert épen megelégszik a viszonyokszülte helyzettel s nem követel sokat. Szerintük abban áll közoktatási kormányunk legfőbb hibája, hogy nem költ eleget, nem szaporítja még inkább az iskolákat. — Csakhogy természetesen a közoktatásügynek is szenvednie kell az állam rossz pénzügyi viszonyai miatt.

Pedig ez — s ebben igazat kell adnunk az ellenzéknek — az állam emelkedése elleni vétek. Mert az államnak minden erővel törekednie kellene, hogy a közoktatásügyet kezeire kerítse. Csak akkor lesz meg teljes biztosítéka az iskolák jó vezetése iránt.

Ez nem kíván vád lenni sem jobbra, sem balra. Egy általános elv csak, hogy csupán állami iskolák nyújthatnak teljes garanciát az államnak. Mondhatnánk példákat, de nem mondunk. Általánosságban akarván szólni, kérdezzük: vajjon állami szempontból megengedhető-e az, hogy a mikor az államkormány ellenőrző közegei államellenes törekvéseket észlelnek, ne legyen joguk egyszersmind intézkedni is? a mikor ez államkormány értesül ilyen esetről, ne legyen joga önállóan intézkedni, hanem a miniszter, mint az ország közoktatásügyének feje, kénytelen legyen egy egyházi főhatósághoz fordulni, hogy ez szolgáltasson mintegy elégtételt a sértett államérdekeknek? . . .

Ily eset pedig igen gyakran fordult már elő nálunk Magyarországon a nem magyar tannyelvű iskolák s állam között.

Alkalmas-e ez az állam tekintélye öregbítésére? alkalmas-e ez az állameszme megszüldítésére? Nem! Az államnak közvetlen kell hatni a tanügyi közegekre, a mint hat az állami iskolákban. — Állami szempontból ez volna az egyedüli helyes. Ámde az ál amban vannak felekezetek, községek, melyeknek kötelességeik mellett jogaik is vannak. A míg ezen jogokat az állam nem képes illően megváltani, addig kötelessége azokat feltétlenül respektálni.

Ily jog: a felekezeti s községi iskolák állítása. E jogot különösen a felekezetek gyakorolják nagyban s némely felekezetnek valóban igen nagy érdemei vannak a hazai közoktatásügy fejlesztése körül, nevezetesen pedig a katolikus s protestáns egyházaknak, melyek jóval több iskolát tartanak fenn, mint maga az állam.

Csakhogy ezen iskolákat, melyek a szerint, hogy minő felekezet kezében vannak — különböző irányokban haladnak, végső céljaikban és lehetőleg már a cél elérésére igény-

be vett erőiben s eszközökben egyesíteni: épen az állam kötelessége.

Ezen kötelességét az állam kizárólag a felügyelettel gyakorolhatja. Igaz, hogy némely felekezet autonómiaja elleni meényletet lát az állam felügyeletének gyakorlásában. Sőt a felekezetek általában, kivétel nélkül, jogaikba való avatkozást s jogesorbitást látnak például még ma is abban, hogy az államnak egy kiküldöttje elnököl az érettségi vizsgákon. — Pedig mily téves a felekezetek felfogása e tekintetben!

Az államnak nemcsak joga van erre, de sőt ez kötelessége is. Az a felekezet csak addig mondhatja teljesen magáénak az ifjúságot, míg az érettségi fokig juttatja. Azon túl az állam veszi át. Az állam képezteti tovább, az állam ad neki hivatalt, ad kenyeret. Már pedig minden állam gondolni fog azzal, kit s mit vesz gondozása alá, kit képesítsen hivatalra. — De különben ez már túlhaladott álláspont is és ma már, ha szigoruan vesszük, szó sem lehet többé az állam felügyeleti jogának kétségbevonásáról.

E jogot az állam a középiskolákban a főigazgatók, a népiskolákban a tanfelügyelők által gyakoroltatja. A tanfelügyelők ellenőrzése állandó s közvetlen, mert minden megyének van külön tanfelügyelője. Ámde a főigazgatóké csak közvetett csak évenként egy-kétszer mondható közvetlennek, mert egy-egy főigazgatónak 6—8 vármegyéje is van, melyeknek középiskoláit egyszer évenként meg kell látogatnia. S ép azért, mert e látogatás oly ritka, kettős fontossággal bír, mert csak a közvetlen, személyes ellenőrzés nyújthat teljesen hiteles adatokat.

A legutóbbi besztercei eset igazolja ezt talán leginkább s valóban ott, hol nem magyar ajku iskolák vannak, — ott bir leginkább fontossággal az állam ellenőrzése. Mert a magyar iskola, tartozzék az bármely felekezethez, legfeljebb paedagogiai szempontból eshetik esetleg kifogás alá. Ámde hazafias az egytől egyig mind. Ellenben a nem magyar tannyelvű iskolákról — fájdalom — ezt általában mondani nem lehet. Vannak ezek között is hazafias szellemű iskolák, de a legnagyobb részők nemzetiségi tendenciáknak szolgálnak, a mit pedig az állam érdekei nem tűrhetnek. — És ennek ellenőrzésére hivatvák a főigazgatók, kiknek egyrészt a közoktatásügy fejlesztésében, másrészt az állam érdekeinek megvédésében igen nagy részők van.

Csakhogy ez érdemet sok teher árán szerzik meg. Különösen sok a teher ott, hol — mint Brassóban — annyi s annyiféle középiskola van. Ezeknek egyenlő mértékkel mérni, nem kis feladat. Ezeket egy mederbe terelni, még sok küzdelmébe fog kerülni az állam képviselőjének, a tankerületi főigazgatónak, ki hosszabban fog városunkban időzni, hogy intézeteinket felülvizsgálja.

Örvendünk, valahányszor Elischer József főigazgató ur városunkba jó, mert ez mindannyiszor tanügyünk haladását is jelenti egyuttal, minthogy ő dicséri a jót s dorgálja a rosszat. A dicséret buzdít, a dorgálás szegyenit ugyan, de szintén serkent. E kettőnek pedig a közoktatásügy s a haza veszi hasznát.

Belföld.

Brassó, márcz. 21. (Képviselőválasztási mozgalmak.) A választási mozgalmak országszerte már megindultak Gy.-Fehérvárt — fájdalom — meghasonlott a szabadelvű párt maga között, mert az egyik rész a mostani képviselőt, dr. Mohay Sándort, lépteté fel, a másik rész ellenben a város volt képviselőjét Lukács Béla államtitkárt óhajtotta jelöltje gyanánt. A

mozgalmak a fővárosi VIII. kerületben is megindultak már. Mint hirlik, ott Visi Imrét, Abrudbánya kitűnő képviselőjét óhatják felleptetni.

Külföld.

Brassó, márcz. 21. (J.) A háborus láthatár kezd mindinkább tisztulni s helyébe s czár elleni merénylet ügye lép, mely Oroszországban óriási forrongást idézett elő. Az egyetem rektora Pétervárt nagy beszédet intézett az ifjúsághoz, fájdalmas meglepetésének kifejezését adva a fölött, hogy hozzá érkezett hivatalos jelentés szerint, robbanó anyagokat rejtegető három egyetemi tanuló tartóztattak le, egyuttal legmélyebb undorát fejezte ki e tény fölött, melyről csak sajnálatial emlékezik meg. A rector felszólítja a tanulókat, hogy a legerélyesebben tiltakozzanak ez elvetemültség ellen és e tiltakozásukat a czárhoz intézendő felirattal juttassák a trón zsámolya elé.

Az ifjúság természetesen el is határozta ezt.

Az angolok nagy fontosságu eseménynek veszik a német-osztrák-magyar és olasz szövetség megújítását, a mely jó omen az európai békére nézve. Anglia ennek csak örül. A szövetségesek úgy támadó, mint védekező héboru esetén tartoznak egymást támogatni.

A francia kormánykörök nagyon elitélik Olaszország fegyverkezését, úgy tekintik, hogy ennek az intézkedésnek az éle részben Franciaország ellen irányul, a mire a francziák soha sem adtak okot. Kormánykörökben természetesebbnek tartanak, ha a katonai czélokra kiadott milliókat a földrengés által sújtott lakosság fölsegélésére fordítanak.

A bolgár ügyekre nézve jelentik Sophiához, hogy Radoslavov miniszterelnök körutat tesz az országban. Ebből azt a következtetést vonják, hogy a sobranje márczius hó vége előtt (ó naptár szerint) nem ül össze. Stojlov, a bolgár küldöttség tagja, ki visszamaradt Konstantinápolyban, visszatér Sophiába és ismét átvesszi az igazságügyi tárczát. Vulkovics egyedül fogja folytatni a tárgyalásokat a portával Konstantinápolyban. A Zankovistak és Riza bej közt ismét voltak értekezletek, melyeknek tárgyai azonban nem ismeretesek.

Román lapszemle.

A bukuresti országgyűlésen pár nap óta törvénynyé váltott a Németországgal kötött vámszerződés. A „Telegraphul“ ezt felette fontos eseménynek tartja, mert ezzel, úgy mond, egész Európa szentesítette a románok gazdasági politikáját. Nagy hatással leend e szerződés az egész országra és azon hatalmakra is, melyek még tartózkodó állásban vannak s nagyon természetes, hogy itt első sorban reánk gondolt a felhivatalos lap.

Ugyancsak a bukuresti országgyűlés közelebb sajnos botránynak volt színtere. Fleva Miklós, előbb szabadelvű párti s egy kis ideig bukuresti polgármester, de most dühös ellenzéki, olyan vádakkal illette a kormányt, hogy csakhogy ki nem dobták e miatt az országházból. Erre aztán meg Statescu igazságügy-miniszter fényképezte úgy le Flevát, hogy azóta már nem Fleva, hanem erkölcsi halott, „omu mortu“ az ő neve. Igyekezett ugyan ő is meggyőzni a honatyákat, hogy nem olyan fekete az ördög, a milyennek Statescu festette; de ez a mosakodás nem sokat használt neki. Azokon a cseh czirkulusokon kívül, melyeket Statescu rábizonyított, ma ismét ujjabakat derít fel a »Telegraful« Fleva ellen. — Bizony csunya dolgok ezek, s okosabban tennék, ha nem szellőztetnék egymás szennyesét. »Tettem a mit tettem, de mi ez ahhoz képest, a mit ti tettetek. Bretiano egyedül jellemes ember, a többi . . .« No nem folytatom; végezzék el ők odahaza. Ha én úgy, — ti még különben!

Talán csak mégis jobb idehaza? Oh nem, kérem szépen. A »Gazeta«, mely egykor Muszkaországla akart kivándorolni, de mégis volt esze, hogy ne tegye, most bolondul beleszeretett Dobrudzába. Olyan angvái szabadság nines a gömbölyű földön, minőt

az ottani német iskolák élveznek. — Most értjük, miért futnak Dobrudzsába a hétfalusi román legények, mikor sorozás van. Már hogyan ne futnának, mikor ott még a németnek is jól van dolga; hogyan ne lenne akkor a román legénynek, a ki a sorozás elől oda szalad? És honnan tudja a »Gazeta«, hogy tejben-vajban fürösztik a németeket Dobrudzsában, míg ő idehaza keserűséggel kel és fekszik az ungurok miatt? A német Schulverein levelezője lett az ő megbízható kutforrása, mely kútból aztán ugyancsak önti nyakunkba a mocsos vizet. — Schulverein és Gazeta! Akkor már csakugyan vége Ungariának, ha két ilyen ellenfél rohanja meg.

Fejlődnek Dobrudzsában a német iskolák, melyeknek igazi pártfogói a revisorok. Nálunk tanfelügyelőnek nevezik. De nem olyanok ám ezek a mi tanfelügyelőink, mint a román revisorok. Már hogy is lehetnének! A Gazeta őslakói ebben az államban nem dicsekedhetnek olyan áldott sorssal, minő a dobudzsai németeké, kiknek művelődési törekvéseit a román revisorok elősegítik. Még a felével is megelégednének ők annak a dobudzsai boldogságnak. Ő, a »Gazeta« — oh szegény! — mindennap csak a rémítésről, a fenyegetésről írhat. Ő már nem is beszél többé az 1879. évi önkényű törvényről és rendeletekről, melyek alabört vetnek a román művelődés kereké alá. Elég annyit említeni, hogy a midőn valamely magyar tanfelügyelő a lábát valamelyik román iskolába beteszi, a legelső gondja az, hogy bogot keresen a kákán, hogy aztán egy hazafias felterjesztéssel az iskolát bezárathassa s e helyett államiskolát ajánlhasson, avagy egy román tanítót az illető egyházi hatóság kikerülésével(?) kitéhessen és olyant tehessen, a ki tud magyarul, ép úgy, mint a tanfelügyelő és a kulturegylet tagjai.

No lám, jobb élet van Dobrudzsában! Oda sietnek a hétfalusi román legények a német iskolákba, a melyeket a Schulverein tart fenn, a román revisorok támogatnak s így nem kell ott államiskolákkal verszódni. Oh boldog Dobrudzsá és ti boldog németek, milyen derék védőre találtatok a brassói Lensoron! — De hogyan rimel ez a román kormány az azon több ízben hangoztatott nyilatkozatával, hogy a soknyelvű Dobrudzsának néhány év alatt románná kell átváltoznia? Ez nem a »Gazeta« gondja. Neki csak az fáj, hogy Turcz községben magyar állami iskolát állítanak; ez aztán olyan égrekiáltó bűn, hogy megérdemel egy dörgedelmes vezércikket s ebben Dobrudzsá dicsőítését. — Eldorado, Dobrudzsá és Gazeta se treiască!!

Czenkalji.

A brassói ág. hitv. evang. magyar egyházmegye közgyűlése.*)

Jelzett egyházmegye közgyűlése folyó év és hó 16-án a brassói magyar evangélikusok templomában tartatott meg, melynek lefolyásáról a következőkben emlékezünk meg.

Jelen volt a 11. evang. egyházközség részéről mintegy 50 képviselő, és az egyes egyházak lelkészei. Pontban fél 10 órakor nt. Török József ideigl. főesperes a megjelenteket üdvözlölvén, s a működésre Istent áldását kérve, a gyűlést megnyitja.

A mult ülés jegyzőkönyvének tudomásul vétele után következett az ideiglenesség esztendőjéről szóló jelentés felolvasása színién a nt. főesperes ur által, melyet a gyűlés feszült figyelemmel, néhol pedig, a midőn a nt. ur az egy év alatt átélt keserű órákat érinté, meghatottsággal hallgatott végig; s midőn a jelentés jegyzőkönyvre vételét elhatározta, egyhangúlag mondott köszönetet azon odaadó és kitartó munkásságért, melyet nt. Török József ur a magyar esperesség kivívása s ezzel a vidéki ev. magyarság egyházi, szellemi és anyagi ügyeinek előbbre vitelében tanusított.

A gyűlés legkomolyabb segyszersmind legfontosabb része az vala, midőn t. Moór Gyula brassói lelkész ur, ideiglenes elődje által esperesi hivatalába felavatott esperes ezen fontos hivatalában követendő eljárását programmszerűleg, általánosságban körvonalozta, hangsúlyozván, miszerint legfőbb törekvése oda irányul, hogy úgy a testvér egyházakkal, mint szász testvéreinkkel a lehető legjobb egyetértésben, s harmoniában eljünk.

Adja is az isten, hogy e választás legyen édes magyar hazánk, legyen szeretett evangéliumi egyházunk, legyen brassói társadalmi életünk előnyére, hasznára, adja Isten, hogy »ne láttassék a főesperes ur olyanok, a milyennek mi nem szeretnők látni, de mi se láttassunk olyanok, a milyennek ő minket nem szeretne látni.«

Egyházmegyei jegyzőkül az egyházi rendből De-

ák Sándor és Kiss Árpád lelkész, — a [világi rendből dr. Hoffman Frigyes áll. főreáliskolai tanár és Józsa Mihály helybeli hittanító választattak meg.

Gratulálunk a választóknak és választottaknak egyiránt, s óhajtjuk, hogy »felöltözvén a hit s lelkiismereti szabadság kemény ruhájába, védői legyenek azon bástyának, melynek neve szabadság, egyenlőség és testvériség a magyar evang. egyház kebelében.

A tiszai »Rendezet« értelmében esperességi fő- és alfelügyelőt, valamint alesperest és esperességi ügyészt az egyes egyházak fognak a közel jövőben választani, a mely ténynyel, miután az egyes egyházközségek már az új alkotmány szerint szervezkedtek, az erdélyi evang. szász egyháztól való elszakadás és a tiszai ev. egyházhoz való csatlakozás véglegesen be van fejezve.

Atyámfiak, evang. magyarok! boruljatok térdre, s mint hajdan Ábrahám, midőn kivezetetett a bűnösök közül, adjatok hálát a szabadtásért, de vissza ne tekintetek, nehogy mint Lót felesége bálványnyá változzatok

Az esperességi törvényszék, és számvevőszék megválasztása, felmentvényi s egyéb esperesi terem s szolgásteremtés ügyének, valamint más keblü ügyek kívánatos megoldása után, d. u. 2 órakor a gyűlés véget ért; folytatása jó kedélyhangulat között 5 óráig a »Nr. 1.« ebédőjében volt.

45 évig tartó csendes harc ime végre megoldást nyert; 100 éves elnyomatás után végre szabadon is lélekezhetünk, s mondhatjuk immár:

Tiéd vagyok! tiéd hazám
E szív e lélek,
Kit szeretnék, ha téged
Mem szeretnék!

Szeressük is e drága hazát, legyünk ennek hű fia, leányai, legyünk evangéliumi magyar egyházunknak lelkes és hű gyermekei, egymás megértése, egymás támogatása nagygyá teszi egyházunkat, nagyobb drága hazánkat s boldogokká mindnyájunkat.

Világi.

Rabsegélyző egylet.

A brassói rabsegélyző egylet gondosan s szorgalommal összeállított jelentéséből adjuk a következő kivonatot:

Az igazgató választmány működése a lefolyt évben is kétség kívül a brassói kir. fogházból mint kisegítő kerületi börtönből elbocsátott szegény és vagyontalan rabok segélyezésére, azoknak menedékházba való elhelyezésére, továbbá erkölcsi és elemi oktatására irányult, a mennyiben 53 szegénysorsú elbocsátott rabnak váltott vasuti jegyet a hazautazhatásra és 44-nek adott utiköltséget.

Vasuti jegyekre 203 frt. 18 krt. utiköltségre pedig 35 frt. 20 krt. s így összesen 238 frt. és 38 krt. fordított az igazgató választmány segélyezésekre. Megkivánjuk e helyen jegyezni, hogy 1884-ben a választmány 61 vidéki egyénnek váltott vasuti jegyet, míg a lefolyt 1886-ik évben csak 53-nak s az erre fordított összeg mégis 146 frt. 81 krral több mint akkor volt. — Ezen feltűnő aránytalanság ez évben is azon körülménynek tulajdonítandó, hogy a nagym. közmunka és közlekedési m. kir. miniszter ur ez évben sem engedélyezett az egylet ismételt kérésére, a vasúti mentén lakó és hazautazó egyének részére mérsékelt árú vasuti jegyeket.

Még 1850-ik évben halálozott el Brassóban egy jótékonyaságairól áldott emlékü Juga János vagyonos háztulajdonos, ki végrendeletében számos jótékonycélú intézkedései között brassói rabok részére is hagyományozott egy 500 p. forintos alapítványt. — Ezen egy let megalakulása után a választmány megkérte a Juga János-féle hagyatékot kezelő bizottságot, miszerint a brassói rabok részére hagyományozott alapítványnak évi járandóságait juttassa ezután a brassói rabsegélyző-egyletnek, melynek célja amugyis kizárólag raboknak segélyezésében áll. — A vagyonkezelő tisztelt bizottság készséggel teljesíté e kérést s nemcsak a jövőre nézve engedélyezte a 25 p. forintnyi (26 frt. 25 krt.) járulékot az egylet céljaira, hanem a 2 utolsó, vagyis az 1884 és 1885-ik évi teljes részletet is kiutaltvánoztta azon kívánsággal, hogy az évi járulékok a néhai hagyományozónak végrendelete szerint mindig Szt. János napján vagyis január 19-én osztassanak ki a brassói kir. fogházban levő rabok között.

A Juga-féle alapítvány előbbi években a kir. ügyészséghez szolgáltatott be. Ezen járandóságokból fennmaradt feleslegek a kir. ügyészségnek kezelése alatt idő folytán 147 frt. 50 krra szaporodtak fel, melyet ez az egylet céljaira bocsátott. Ennek folytán 1886. január 19-én összesen 199 frtot osztott ki 116 jömagaviseltetű és szorgalmas rab között.

Ha a Juga-féle alapítványból az 1886-ik év folya-

mán készpénzben kiosztott 199 frthoz hozzáadatik a vasuti jegyekre és utiköltségekre kiutalt 238 frt. 38 krt., kitűnik, hogy összesen 437 frt. 38 krt. fordított az egylet segélyezésekre; vagyis 256 frt. 60 krral több mint az 1885-i és 352 frt. 21 krral többet mint az 1884-ik évben.

Segélyeztetett az egylet 3 évi rövid fennállása óta 187 egyén vasuti jeggyel 400 frt. 68 krt. kiadással; 187 egyén pedig 292 frt. 65 krt. utiköltségben részült. Három év alatt tehát összesen 374 egzen részesült segélyben 693 frt. 33 krt. erejéig.

Az egyleti menházat a lefolyt évben 16 egyén, 13 férfi és 3 nő, vette igénybe 26 napon és 11 éjszakán át.

A segélyezéshez hasonló kedvező eredményt mutathat fel az egylet az oktatást illetőleg is, mely a kir. fogházban levő iskolában adatott.

Az elemi oktatást jelen évben 3 tanító eszközölte. Szász Károly főelemi tanító és egyl. titkár vezette a magyar csoportot. Kartmann Péter ág. hitv. elemi tanító a német csoportot és Mojan György g. kel. leányiskolai tanító a románokat magában foglaló csoportot.

Minden csoport az idén is 2 osztályból állott. Az első osztályba számíttatnak mindazok, kik iskolába soha sem jártak s így semmi előismerettel nem bírnak; valamint azok is, kis iskolába jártak ugyan, de körülményeik folytán ott írni, olvasni nem tanultak meg. Tantárgyai ez osztálynak: az írás, olvasás és számolás. Az ezen osztályban volt rabok $\frac{1}{3}$ része előegzte a kis betűket, $\frac{1}{5}$ része a nagy betűket s a lejszámolást 60—100-ig valamennyien. Az írásban azonban azon körülménynél fogva, hogy csaknem mind nehéz, nurva munkához vannak szokva, dehezen tettek előmenetelt.

A második osztályba számíttatnak azon rabok, kik némi előismerettel bírtak vagy a népiskolát elvégezték. Tantárgyai: az értelmes olvasás elsajátítása, a folyékony írás gyakorlása, a 4 alapmivelet 1000-ig, az összes hazai mértékek ismertetése, valami kevés a földrajzból és polgári jogok és kötelességek ismertetéséből. — Ezen tanulóknak 80%-a megtanult folyékonyan olvasni, írni és számolni. 48%-a földrajzból s alkotmány tanból is tanusított némi előhaladást. A többiek a körülmények folytán s tőkép az idő rövidsége. Évés haladást tüntelnek fel.

A német és román tanulók, a beszéd és értelem gyakorlatok nyomán, a magyarnyelvből is részesültek, az időkimértségehez mérten, némi oktatásban.

A tisztikar és választmányban évközben csak azon változás történt, hogy Dávid Benő egyl. ellenőr a kolozsvári kir. javítóintézet gondnokává neveztetvén ki, tisztét a közgyűlésig Harmath Lajos választmányi tag töltötte be.

Az egylet bevétele volt a lefolyt évben 1551 frt. 25 kr., kiadás 888 frt. 10 kr. — Az egylet készpénzbeli vagyona ezidő szerint 662 frt. 15 kr. Van alapító tagja 25 s rendes tagja 177.

Egyletek.

Megnyitó beszéd, melyet felolvasott Bodolán 1887. febr. 23-án tartott köznevelődési fiókkör gyűlésben Puskás Lajos alelnök. (Vége.)

Ez tisztelt gyűlés, nem egyéb, mint rosszakaratú torzsalkodás, mert nem lehet a földtekén olyan nemzetet találni, a mely magát annyira barátságosnak és nyájásnak nyilvánítaná, mint a magyar; — csak rokonszenvet lásson s utolsó falat kenyerét is kész megosztani vele.

Bár csak azok a ritka henczegő, ámitó honfiak, csak egy kimagasló esetet tudnának bebizonyítani állításuk hitelére, hogy a magyar zsarnok a nem magyar ajku honfi felett, a ki vele egy törvény és király alatt van; nem, azt bebizonyítani sem a multban, sem a jelenben nem lehet; nem, Magyarországnak mint magyarháznak arra kell törekednie, hogy honfia bármilyen nyelvű, vallásu legyen, annak a hazának nyelvét értse, beszélje, tudja s ne kicsinyelje, de ezzel nem akarja anyanyelvét s annak mívelését elvenni, elnyomni, mint van példa rá más országokban.

Ime, tisztelt gyűlés, ilyen felfogással létesült az E. M. K. E., hogy a más nyelvű honfiak közé beáll magyar honfiakat megtartsa magyarnak, hogy a magyar beszédet (szót) legalább a született magyar hazában el ne feledje s ha elfeledte, tanulja meg újból s legyen büszke a magyar névre, magyar nyelvre, hogy el ne hagyja soha!

Ime, alig hogy életjelt adott magáról az E. M. K. E., már is jótékonyaságának, a nemes szívek adakozásából, (melyhez nemcsak egyesek, hanem erkölcsi testületek is jóakarattal hozzá kellene, hogy járuljanak, hogy honfiakat megtartsák magyarnak) örökre emlékeztetés jelét adta s adni fogja, a mig fennáll, a mig nemes szívek lesznek, a kik nemcsak szóval, aláírás-

* Tárgyhalmoz miatt késett.

Szerk.

sal — aztán félrehúzódnak, — hanem tettel, áldozattal járulnak annak támogatására, nem kimélvén sem időt, sem fáradságot, hogy a nemzeti nagylét és elismerés gyarapodjék — ennek alapján értik meg azt a különböző nyelvű, de egy hazának élő édes gyermekei, hogy testvérek vagyunk — vigyázzunk hát — mert a példabeszéd szerint szólva: „a honfiak czivodása, a hazának pusztulása.“ Vagy a szt. irással szólva: „Jó és gyönyörűség dolog az atyafiaknak egyezségben való lakása.“ (133. zsolt. 1 o.)

Ez hivatása az egyesületnek, hogy magunkat összeszedve, a szent célra gondolva, filléreinket nem kimélve, a jótékony célra való áldozatnál — mint nem kiméli főtiszteletű püspökünk Szász Domokos ur, ki idejét, fáradságát, pénzét sem kimélve — áldoz, tesz, buzdit, lelkesít, szóval, tettel, nemcsak utmutató, hanem elől megy előre — mintha mondaná: utánam jó keresztyének, jó honfiak, lelkes honleányok, papok, tanítók, községi előljárók, építések az istennek országát, az iskolát, a templomot nemes szíveteknek tiszta oltárát, ne hagyjátok nyelvében, nemzetiségében és vallásában elsatnyulva véreinket, kiket a multnak vi-gyázatlan gondatlansága elfelejtett — ti ne feledjétek tovább, jertek építsük fel!!

Mi is azért jöttünk ide tisztelt gyűlés, hogy épületet, biztatást és jóakaratot nyerve magunknak egymástól, tegyünk a mit lehet, áldozunk a nagy cél-nak megvalósulására.

Megsejtette ezt korán igen tisztelt elnökünk is; — az ő közbenjárása folytán jött létre, a mi kicsiny, de jó érzésű, buzgó „E. M. K. E. Bodola-Nyén fiók-köre“, mely Háromszék megyében legelőször alakult. A tagok az ügy iránti szeretetüknek, tiszteletüknek már is többen jelét adták s jelét adják hovatovább — csak nem kell lankadni — a jóakarát szép sugara sugározzék ki mindenikünkben, hogy mentől többeket megvilágítva, megnyerve a szent cél-nak, hogy megfelelhessünk azon nagy feladatnak, mely reánk és munkálkodásunkra vár ezen szép vidéken.

Isten áldása, segedelme legyen és marsdjön ve-lünk!

Zágoni Gábor megnyitó beszéde

a n.-szebeni polgári kör közgyűlésén. *)

Őszintén és mélyen tisztelt közgyűlés!

Midőn nemes egyesületünk választmánya kötelesség érzettel teljesített komoly működéséről beszámol és évi jelentését a tisztelt közgyűlés bölcs ítéletére bizza, részéről elégséges volna arra hivatkozni; de mivel szokás e helyről is szólani, készséggel hódolok a megszokásnak, habár a jelen pillanat ünnepélyesége mindnyájunk egész lényét annyira áthatja, hogy az méltó kifejezést csak szívünk legnemesebb érzelmében találhat, gyenge lévén az ember szóvilága, de mindazon által ennek kifejezést adni továbbá azért is, mivel egy társas kör évi jelentésének keretében czélszerűtlen volna, olyakat foglalni, melyek a nyilvánosságra bocsátva, talán félreértéseket szülnének.

Ezen indokok alapján szerény kifejezésemben, kérem a tisztelt közgyűlés szíves türelmét és méltány-lását; mert az embernek isteni adománya legjobb akarat mellett is, mindenha és mindenki vel szemben szemben kielégítő alig lehet.

Ünnepet ülünk, tisztelt közgyűlés! Az öröm és fájdalom ünnepét egyszerre; örülünk egyesületünk fejlődésén s emelkedésén; fájdalom, de vigaszunk és örö-münket találjuk azon erős hitünkben, hogy egyesületünk metamorfozisa csak teljessége, hatékonysága és ma-gasztosságára szolgálhat, ha továbbra sem lankadunk a kultura szolgálatában, habár parányi erőnket, ki-ki ott, a hol, és mikor kell nemesen és készséggel ren-delkezésre bocsátani, mint azt mindnyájunktól haza-fias társadalmi érdekünk méltóan meg is várja.

Hogy ez igaz leend, arra zálogul szolgál a mult, felednünk nem szabad, melyből oly édes és nemes emlékek ébrednek fel keblünkben, midőn egyetértő, szívósakarattal semmiből, úgy szólva perczek alatt csodáson megteremtették uraim a kultura nemes hajlékát; hol három éve már nemesbitettük barátsá-gunk érzelmeit s fontuk az egyévi tartozásunknak valóban nemesen összefűző szálait, s teljesítettük a halhatatlan természet isteni törvényének az egész mindenséget összhangzatban tartó parancsszavát, mely gyarló emberi életünknek borus egéről eloszlatja a kóbor félhőket, s nyit eget tisztességben az egyenlő-ségnek.

Nemes egyesületünknek megalakulásakor a mivelt-ség ezen örök igazsága vala jelszava és fogadalma, ez vezette akadályok közepette is rövid három év alatt a mai, mondható, nem remélt állapotra, a meny-nyiben még a más ajku polgártársainknak is képes

volt hajlamát, vonzalmát megnyerni, s biztosítani ki-érdemelt rokonszenvüket is egyesületünknek, míg mű-veltség leszen, öröklétét; teljesültek tehát egyesületünknek megnyitása alkalmával mondott a nem vérmes remények, hanem meggyőződésnek azon szavai: „hogy felépítettük egyesületünk létesítésével a humanizmus bevehetetlen szikla várát, melynek ormáról bármily vihar sem sodorja el a tisztességben egyenlőség lobogóját, hanem fennen hirdeti nemzetünknek a szabadság, egyenlőség és test-vériség nemes kultuszát.

E kultura ápolását a választmány gondosan ke-zelé, s áldozathozatalig menő munkásságával kívánta egyesületünk nemes törekvéseit lehető legmagasabb fokig érvényesíteni, hogy ez az évi jelentés szerint, nagy részben sikerült, az kétségbe vonhatlan; ezért az ér-dem azonban nem egyedül a választmányé, hanem édes mindnyájunké, mert az egyesület minden, tisztelt derék tagja szíve melegével megfelelt kötelezettsé-gének.

(Vége következik.)

Helyi és vidéki hírek.

Alapszabály-megerősítés. A belügyminiszter idei 8213. sz. a. a „brassói kereskedő ifjak köre“ alapszabályait a bemutatási záradékkal ellátta.

Városi közgyűlés lesz holnap d. u. 3 órakor, melynek egyetlen fontosabb tárgya egy második heti-vásárnap kitűzése. A 13 pontból álló tárgysorozat egyéb lényegest nem tartalmaz.

Philharmoniai hangverseny. Április hó 5-én a „Nro. 1.“ termében a philharmoniai társaság Helden-berg Győző zongoraművész közreműködésével nagy-érdekű hangversenyt rendez, melyre jegyek Zeidner könyvkereskedésében már jelenleg is kaphatók.

Színészet. Magyar színészek jönnek ismét váro-sunkba. Dancz Lajos színigazgató, ki mult évi itt időzésekor a legjobb benyomást tette közönségünkre, sőt a helyi német sajtó nagy elismerését is kivívta, f. é. április 9-en Brassóba jó 40 tagból álló, jól szer-vezett társulatával. — A társulat elő fog adni ope-retteket, népszínműveket, drámákat és vígjátékokat. — A műsor a legújabb darabokból van összeállítva s ha azt a társulat most is oly sikerrel adja elő, mint első előadásait Brassóban, — számíthat a közönség párt-fogására.

Timon Sándor, lapunk kitűnő munkatársának „A szerető“ című három felvonásos népszínművét fogja előadni április havában Dancz színtársulata Bras-sóban. Érdekkel várjuk ezen premiert!

Rendőri hírek. Szombaton, f. hó 19-én Pestrea Miklós napszámos egy bolgárszegi kertben megfagyva találtatott. — A vizsgálat kiderítette, hogy való-szinűleg ittas állapotban keresett magának a kertben fekvőhelyet, — hol azután megfagyás következtében halálát lelte.

Felhívás aláírásra. Posner Károly Lajos és fia kitűnő térképészeti műintézetében közelebb meg fog jelenni *Brassó- és Fogarasmegyéek térképe* a legdisze-sebb színezett kiadásban. A két megye egy térképen van szerkesztve; hosszúsága 58 ctm., szélessége 45 cm. Egy térkép ára csak 30 kr. Népiskolákban, hiva-talokban, magánosoknak egyaránt nélkülözhetetlen kézi térkép. Jelzett czég e térkép árusítását Koós Ferencz kir. tanácsos tanfelügyelő urra ruházta s egyszersmind az előrusítandó példányok árából 15%-ot a *Brassó-Bolonya külvárosban állítandó kisdudóvoda javára ajánlotta fel.* Aláírásokat elfogad lapunk kiadóhiva-tala és a tanfelügyelő ur; a fizetés a térkép átvétele alkalmával történik. — Tekintve, hogy e kiválóan dí-szes és kitűnő pontossággal kiállított térkép megszer-zésével egyuttal az oly nagy jelentőségű óvodát is támogatjuk: a legmelegebben ajánljuk a tömeges alá-írást t. olvasóink becses figyelmébe.

Hirtelen halál. Keresztényfalván tegnap reggel özv. Schwab Mártonnét, ki Sekes Ferencz ácsnál la-kott — ágyában halva találták fel. — Öngyilkosság ki van zárva s bizonyosan szélhűdés érte.

A köhalmi ev. ref. egyház, mely ezelőtt egy évvel alakult, márczius 18-án tartott gyűlésén sajná-lattal tapasztalta, hogy tagjainak száma, miután több ev. ref. vallásu hivatalnok a lefolyt évben Köhalm-ból elköltözködött, nagyon megfogyott. Különösen saj-nálja az egyház eddigi kurátorának, Vén Andrásnak — eltávozását. Ezen gyűlésen adta át az egyháznak Téglás J. jegyző azon mult századbeli aranyhimzésű kehelytakarót, melyet százsz-kereszturi Józsa Vilmosné neki ajándékozott. Továbbá ezen a gyűlésen mutatta be azon kelyhet is, melyet Szarka Elekné és Bokor Andrásné kezdeményezése folytán a köhalmi magyar asszonyok a köhalmi ev. ref. egyház részére csinál-tattak.

Közgyűlés. Az „Erdővidéki bányaeget“ folyó hó 14-én tartotta rendes közgyűlését Marosvásárhelyen. Az igazgatóságnak a közgyűlés elé terjesztett je-

lentését tér szűke miatt csak közelebből közölhetjük. Addig is megjegyezzük, hogy a társulat évi mérlegét 21,607 frt. 52 kr. tiszta nyereséggel zárta le. — Rossz üzleti viszonyok között ez elég szép eredmény!

A nagy-szebeni olvasóegylet kiadta 1886. évről szóló évkönyvét, mely a vasárnap tartott közgyűlés elé terjesztetett. A terjedelmes és nagy gond-dal szerkesztett évkönyv visszapillantást vet az egyesület egész multjára. Az érdekesen irt általános ismertetést jövő számunkban közölni fogjuk.

Szeben s Vilmos császár. A szebeni százszok — mint onnan jelentik — Vilmos császár 90-ik születés-napját diszes bankettel ülték meg. Vajjon márczius 15-ikét is megünnepelték-e?

A bukaresti magyar dalárda öt éves fennállásá-nak évfordulóját husvét másod napján szándékozik megünnepelni, mely alkalommal Vörösmarty „Árpád ébredése“ című dramoletétjét fogja előadni.

Drága falat. Egy budapesti építész szerződést kötött egy ottani háztulajdonossal, hogy még a mult novemberre elkészíti az elvállalt munkát, ha pedig nem, akkor köteles 500 frt bánatpénzt fizetni. A költ-ségvetés aljára volt ez odairva és aláírta a kötelez-vényt az építész felesége is. A munkát nem fejezte be az építész, e miatt többször vészekedtek. Egy napon az építész beállt a háztulajdonoshoz és kérte, mu-tassa meg a költségvetést. A háztulajdonos gyanu-lanul nyújtotta át az okmányt az építőmesternek, a ki alig hogy kezébe vette, letépte róla a saját és neje aláírását és bekapta a papírszeletet. A háziur és fele-sége kétségbeesett lármát csaptak, nekiestek és ki akarták ragadni a drága falatot, az építész csak an-nyit mondott: „Most már késő, már lenn van.“ Az ügy törvényszék elé került, de a felek kiegyeztek és az építész felmentetett.

Az orosz czár életéből érdekes részleteket ír le egy Berlinben nemrég megjelent könyv, mely „Európa udvaraiból“ közöl leleplezéseket. Közelebb a czár Ulzsoka-Livarsói citadellában egész csendben föla-kasztottak egy egyént, ki valószínűleg nihilista volt. Ha a czár vasuton utazik, a vasut-vonal mentén ka-tonák vannak föállítva a töltésnek háttal fordulva, kiknek kötelessége a vasuti töltéshez közeledő minden embert lelőni, ha háromszori figyelmeztetésre meg nem áll. Az állomási épületek ablakainak be kell zárva lenniök sőt ezek függőnyeit is le kell bocsá-tani. Rendesen három vonat van kirendelve a czár utazásánál, az egyik vonat a málhakat viszi, a má-sik pedig a munkásokat, kik esetleges pályarongálás-nál vagy balesetnél azonnal kijavíthatják a pályát, a harmadikon megy a czár, ki különben az utközben is egyik vonatról a másikra át szokott szállani, hogy senki se tudhassa, melyikben utazik a czár. A czári pár Lubochenka tartózkodása alatt senkit sem foga-dott, de annál inkább körül volt véve rendőrökkel és csendőrökkel. Az udvari körök ama törekvése hogy a czári pár elé idegenek ne kerüljenek, néha comicus episodokra ad alkalmat. Így pl. egy izben a czár a hadgyakorlatok alatt Potocka grófnő vidéki kastélyába szállt. A grófnő, kit jó eleve értesítettek ez örömhírről, kastélyát rendkívül pompásan ren-váltatta, s több mint 10,000 rubelt költött el. A grófnő már remegve várta a pillanatot, hogy a czárt színről-színre láthassa. De ebben nem lett része, mert két nappal az uralkodó megérkezése előtt fölkérték, hogy eselédjeivel együtt, arra az időre, míg a czár kastélyában lesz, költözzék ki a saját házából. A gacsina kastély, hol az uralkodó tartózkodni szokott, valóságos erőd. A park széles árokkal van körülvéve, a melyet minden pillanatban vízzel lehet tele eresze-teni. De a czár, ha kiteszi a kastélyból a lábát, egész jegio detectiv kíséri nyomdokait. Szeret vadászni és bosszus, ha zavarják. A miniszterek néha betekig kénytelenek várni, hogy egy-egy okmányt aláírat-hassanak vele.

Közgazdaság.

Értéktőzsdei hetijelentés.

Budapest, márcz. 18.

Az értékpapir-piacon a közelebb mult héten fordulat állott be. Egyrészt a politikai helyzet béké-sebben alakult, miután az a körülmény, hogy Orosz-ország nem torolta meg a bolgár lázadók kivégezte-tését, úgy magyaráztatott, hogy a háboru veszélye egyelőre elmult. A békésebb felfogást elősegi-tette még az is, hogy ugy a német uralkodó, mint maga Ő felsége Ferencz-József király is az utóbbi na-pokban békés tartalmu nyilatkozatokat tettek. Más-részről az a körülmény, hogy nemsokára nagyobb pénzügyi műveletek kerülnek napirendre, szintén élénkítőleg hatott az érték papirpiazcra. Mindezek következtében a legutóbbi héten figyelemre méltó ár-

*) Tárgyhalmaz miatt késett.

Szerk.

emelkedés állott be, mondhatni az értékpapírok minden fájánál.

Bankrésztvények közül osztrák hitelrésztvény, mely mult szerdán még 276.20 frton állott, tegnapelőtt 289 frtra emelkedett, legutóbb azonban a czár elleni merénylet hírére ismét gyengült valamivel; magyar hitelrésztvény 285 frtról 296.50 frtra emelkedett, leszámítol bankrésztvény 48.75 frton kötött. Tőkebefektetési papírok közül 4% magyar aranyjárdék a kilátásban lévő emisszió hírére 96.60 frtról 101.40 frtra emelkedett, 5% papírbárdék kevesebb figyelemben részesült, de azért szintén emelkedett

mintegy 3%-al. Elsőbbégi kötvények, záloglevelek tőkebefektetés céljából szintén keresettek voltak. A helyi papírok piacán a legutóbbi napokban meglehetősen élénkség uralkodott; Ganzgyár, Schlickgyár, közuti vasut, téglagyárak emelkedtek. A sorsjegy piacon általános javulás mutatkozik. Nemcsak a nagyobb sorsjegyek mint magy. díjsorsjegyek, tiszai sorsjegyek, hanem a kisebbek is mint vöröskereszt és Bazilika is emelkedtek. Az utóbb nevezetteket egy konzorcium a tőzsdén erősen vásárolja azon czélzattal, hogy később lassankint drágábban adják el.

Az arany pénz legutóbb olcsóbbodott.

Brassai piaci árfolyam

— Adler L. Jakab jelentése. —

Brassó, 1887. márczius hó 22-én.

Román papírpénz à 20 frankos	8.30 vétel	8.36 eladás
ezüstpénz à 20	8.25	8.30
Napoleon'or (aranypénz)	10.12	10.16
Török lira	14.46	11.50
Arany	5.92	5.96
Orosz papírrubel	112.—	113.—

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Szterényi József.

HIRDETMÉNYEK.

Aviso!

Van szerencsém a t. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy *Klastrom-utca 11. szám alatt lévő*

férfiruha-üzletemet

teljesen és ujonnan rendeztem, s ajánlom magam mindennemű férfiruhák készítésére a legolcsóbb árak mellett. — Szükség esetében nadrágokat 8, nadrágot és mellényt 12 óra alatt, egész öltönyöket pedig 24 óra alatt szállítok.

Szíves megbízásait kéri
kiváló tisztelettel

Schwarze B.,

(132) 1 3

Klastrom-utca 11. sz.

Szám 2399. 1887. alisp.

Hirdetmény.

Brassó megye közigazgatási bizottsága 849./86., 69./87., 1248./87. számú rendeletével

1) a törcsvári út 11—12. klm. szakaszán a 12. sz. hid kijavítását 198 frt 66 kr,

a törcsvári út 15—16. klm. szakaszán 12. sz. átereszt építését 157 frt,

2) a körút (Gürtelstrasse) 0—1. klm. szak. 2. sz. hid építését 589 frt,

3) az ó-sánczi törvényhatósági út 12—13. klm. szakaszán 2 völgyzár létesítését 540 frt,

4) Románia határán három őrház építését 1412 frt 04 kr összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok fogamatosságának biztosítása céljából az 1887. évi márczius hó 28-ik napjának délelőtti 9 órájára a brassó megyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdetik.

A versenyezni óhajtok felhívának, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előírt 5% nyi bántpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 9 órájáig a nevezett hivatalhoz annyiival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe vételét nem fognak. — Az 1., 2., 3. és 4. alatti építkezésekre külön ajánlatok teendők.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban, naponként megtekinthetők.

Brassó, 1876. márcz. 11.

Kir. tanácsos alispán helyett:

Tompa Sándor,
főjegyző.

(131) 2 2

Értesítés.

Tisztelettel van szerencsém a n. érd. közönséget értesíteni, hogy ó. Brassóban Márk Sámuel ur házában klastrom-utca 1. szám alatt egy csinosan berendezett kis

kávéházat és vendéglőt

nyitottam, minél fogva bátor vagyok a mélyen tisztelt közönségnek nagybecsű pártolását kikérni.

Izletes ételekről, jó minőségű italokról pontos kiszolgálás mellett és olcsó árról gondoskodni fog

kiváló tisztelettel

Éhik József.

Ugyiszintén tisztelettel értesitem a brassói vendéglős és pinczér urakat, miszerint

a „Brassói Pinczér-egylet” irodája szintén a fent nevezett új üzlethez van csatolva. — Becses megbízásokat a személyzet elhelyezését illetőleg, mint eddig, úgy ezután is a leglelkismeretesebben és pontossággal fogja vezetni

Éhik József,

(126) 1—2

a Brassói pinczér-egylet ügynöke.

A köszvény és osz ellen ajánlott számos házi szer között még is csak a valódi Horgony-Pain-Expeller a leghatásosabb és legjobb. Ez nem titkos-szer, hanem egy teljesen megbízható, orvosilag kipróbált készítmény, mely minden betegnek teljes megnyugvással ajánlható. Hogy a Pain-Expeller teljes bizalmat érdemel, legjobban kitűnik abból, hogy sok beteg, a ki nagy garrral feldicsért más gyógyszerket próbált meg, megint csak a rég jónak bizonyult Pain-Expellerhez tért vissza. Épen az összehasonlítás által győződtek meg arról, hogy úgy a osz és tagfájások, mint a fog- és hátfájás, oldalmúlások stb. a Pain-Expellerrel eszközölt bedörzsölések által leggyorsabban szüntethetők meg. A 40 kros, 70 kros és 1.20 olcsó ár a szegényebbeknek is hozzáférhetővé teszi, míg másrészt a számos siker a felől kezdek, hogy a pénz nincs kidobva. A káros utánzatoktól azonban óvakodni kell, s csak a „horgony”-jellel ellátott Pain-Expellert fogadjuk el mint valódit. Központi-raktár: Gyógyszertár az arany országhoz Prágában, Niklasplatz 7. Kapható a legtöbb gyógyszer-tárban.*

Szám 83.1887. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alólírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. törv. czikk 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a széki-udvarhelyi kir. törvényszék 618./1887. sz. végzése által az udvarhelymegyei takarékpénztár javára héjasfalvi öv. Horia Agostonné ellen 1106 frt. tőke ennek 1886. évi február 23-ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 40 frt 15 kr perköltség követelés erejéig és a nagy-szebeni kir. törvényszék 4456./1886. sz. végzése által a n.-szebeni „Albina” hitel-intézet javára ugyancsak Horia Agostonné ellen 190 frt tőke ennek 1886. év április hó 28 napjától számítandó 6% os kamatai és eddig összesen 35 frt 69 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le és felül foglalt és 1322 frt 97 kr-ra becsült házi butorok és szerelvények, konyhai eszközök és edények, egy Wertheim-féle tűzhatlan, vas pénzszekrény, egy fél-fedelű kocsi, 21 métermázsza komló, gabona, szarvasmarmarhák, lovak, ökrök és lószekerek, gazdasági szerelvények, komlókarók, rámak és kosarak, széna és sarju stb. stbból álló ingóságok nyilvános árverés útján el fognak adatni.

Mely árverésnek a 654/1887. számú kiküldetést rendelő végzés fojtán a helyi

szinén, vagyis Héjasfalván végrehajtást szenvedő lakásán leendő eszközzésére 1887. márczius hó 30-ik napján d. e. 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881-ik évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is el fognak adatni, a netalán elsőbbségi igénylők pedig

felhivatnak, miszerint jogaikat az említett t. cz. 111. és 112. §-a alapján árverés megkezdéséig érvényesítsék.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881-ik évi LX. t. cz. 108. §-a szerint fizetendő.

Segesvár, 1887. márcz. hó 19-én.

(135) 1—1

Fodor Árpád,
kir. bírósági végrehajtó.

Alkalmi bevásárlás

KOVÁSZNAI és KERESZTESY

női divat-termékben Brassó (fóter)

A raktári készlet egy részét tartalmazó női divat selyem és gyapju ruhakelmék, mosó creton és satinok, posztók, flanellek, futó- és sophaszönyvegek, ugyiszintén esőköpenyek és felsők a hely szűke miatt igen előnyös áron adnak el.

Ugyanott nagy választékban Benedict Schroll-féle chiffon, patent chirting, gradlik és calicot vásznak minden szélességben, továbbá női és férfi bélések-kellékek szintén kaphatók.

Megrendeléseket elfogadnak: menyasszonyi, séta és házi ruhák, (toilettek) esőköpeny és jaquettok készítésére

(103)

pontos kiszolgálást és jutányos árak mellett.

5—

Minták kívánatra bérmentve küldetnek.

Az elveszett és elgyengült férfi-erő, tehetetlenség.

Biztos segély! A cs. kir. szab. carbon nemiszervi zuhanyal bárki is meggyógyíthatja (különleg használat) biztosan s állandóan. Gyakran már 24 óra alatt, még ott is, ahol már semmi sem használt, még az évek óta tartó tehetetlenséget is. Kellemes, észrevétlen gyógymód. Tökéletes kigyógyulás káros izgatás nélkül. A legelőkelőbb professzorok és orvosi szaklapok, a legmelegebb orvosi ajánlatok s a gyökéren kigyógyítottak köszönő iratai minden érdek nélkül ajánlják a szenvedőknek a carbon-zuhany azonnali megrendelését, mely állandó sikert biztosít. Teljesen felszerelve s használati utasítással és orvosi jóváhagyással 5 frt 80 kr. — Tüktetés mellett megküldés és csomagolásnál a tartalmat és eredetét nem áruljuk el.

NEW-YORK

KIZÁRÓLAG KÖLCSÖNÖSSÉGEN ALAPULÓ BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG.

Alapított 1845-ben.

Biztosítéki alap 1886. január 1-én 350 millió frank.

Alapítása óta 1886. január 1-ig a „New-York”	222,912 kötvényt állított ki, biztosítván	3 624,647.762 frankot
Évi díjakban bevett		746,373.352
Kamatokban bevett		189,309.454
Szerződések esedékességeért fizetett		228,008.072
Nyereményekért és vásárlásokért fizetett		233,687.453

A New-Yorknak Amerikán, Ázsián és Afrikán kívül Európában a következő fővárosokban vannak fiókjai.

BERLINBEN	RÓMÁBAN
LONDONBAN	TURINBAN
BÉCSBEN	KRISTIANIÁBAN
BRÜSSELBEN	LISSABONBAN
KOPENHÁGÁBAN	PÉTERVÁROTT
MADRIDBAN	VEVEYBEN
PÁRISBAN	STOCKHOLMBAN
AMSTERDAMBAN	KONSTANTINÁPOLYBAN

BUDAPESTEN.

A NEW-YORK életbiztosító társaság tisztán kölcsönösségen alapul, nincsenek részvényesei, tehát az egész nyereség a biztosítottak közt osztatik szét.

Bővebb felvilágosításért fordulhatni a „NEW-YORK” magyarországi képviselőségéhez:

Budapest, Nádor-utca 9. sz. a.